

MensenWerk

In de rubriek MENSENWERK hebben we het over de 'mensen' die op één of andere manier betrokken zijn bij de werking van een jeugdverblijf. Door hun inzet zijn vrijwilligers en medewerkers allemaal een beetje speciaal, maar sommigen van hen vervullen een taak die hen nog meer bijzonder maakt.

SPECIAL FORCES

BIJZONDERE MEDEWERKERS ZORGEN VOOR BIJZONDERE ACTIVITEITEN

KREEFTENHYPNOTISEUR

Onze eerste bijzondere medewerker vonden we terug in de Oesterput. Dit jeugdverblijf in Oostende werkt volop aan een erkenning, maar heeft dankzij Jacky Puystjens nu al een hele grote troef. Waar anders kan je oesters leren kweken, krabben uit het water vissen en verwateren of... kreeften hypnotiseren?

"Kreeften zien er misschien gevaarlijk uit, maar eigenlijk hoeft je er niet echt schrik voor te hebben. Met de juiste techniek kan je hen volledig lam ma-

ken. Door te wrijven op hun buik of kop kan je ze volledig hypnotiseren. Ze worden dan zo kalm dat je ze zelfs op hun kop kan plaatsen en geloof me, de blik op het gezicht van de kinderen die daar in slagen, is fantastisch. Ze stralen dan echt. De meesten van hen hebben zoiets nog nooit meegemaakt en dat is net wat ik wil bereiken. Ik wil onze bezoekers in contact brengen met de dieren die hier in zee leven en als voedsel bestemd zijn. Hen de kans geven om deze dieren te voelen en ruiken zodat ze meer worden dan wat saaie foto's in één of ander boekje."

Gek genoeg zat het "visserleven" Jacky niet van kleins af in het bloed. "Het oesterkweken is als een grap begonnen. Van opleiding ben ik eigenlijk maatschappelijk assistent en in het bijzonder vormingswerker. Na enkele jaren op de regionale jeugddienst wilde ik zelf een jeugdverblijfcentrum beginnen op deze unieke locatie. Er waren echter nog andere kapers op de kust en omdat er sprake was van ont-eigening, zegden we al lachend dat we hier oesters gingen kweken zoals dat vroeger het geval was. Op die manier konden we hier wel blijven. Zelf had ik er geen flauw benul van hoe je oesters moest kweken, maar bij het opstarten van het bedrijf hebben we heel nauw samengewerkt met de universiteit van Gent. Via hun biologen die hier praktijkervaring kwamen opdoen, heb ik gaandeweg alles over het kweken van deze beestjes geleerd. Die kennis wil ik nu graag doorgeven."

Jacky wil dat kinderen de dieren uit onze Noordzee kunnen leren voelen en ruiken, maar hij wil dat ze er ook iets mee doen en ze er uiteindelijk ook van laten proeven. Daarvoor kan hij nu al af en toe op de hulp van Jean Vanderstuyft rekenen. Het toeval bracht de Oesterput in contact met deze leraar uit de KTA hotelschool. Nu komt Jean af en toe een workshop "koken met zeedieren" geven. Jacky wil

deze activiteit graag uitbreiden in de toekomst, al is dat niet zo simpel door de strenge veiligheidsregels van het Federaal Agentschap voor Voedselveiligheid (FAVV).

BARON EN IMKER

Onze zoektocht naar bijzondere medewerkers leidde ons vervolgens naar domein Hoogveld in het West-Vlaamse Veldegem. Daar werden we ontvangen door Baron van Zuylen van Nyevelt. Nu ja, niet de echte, want die is alweer sinds 1962 dood, maar Jan Verplancke is wat ons betreft een waardige vervanger. Als echtgenoot van centrumverantwoordelijke Marilyne Benoit loopt Jan al heel wat jaren rond op domein Hoogveld.

Door zijn eigen job als leraar geschiedenis (en vroeger ook Nederlands) in het middelbaar onderwijs zat veel helpen er vroeger niet in voor hem. "Sinds kort werk ik deeltijds en zo heb ik plots meer tijd om wat te helpen. Ik wilde echter niet zomaar iets doen. Door de jaren heen verzamelden we heel wat verhalen over Hoogveld en zijn baron. Nu maak ik gebruik van mijn liefde voor geschiedenis en vertelkunst om de fantasie van onze groepen en hun leraars te prikkelen." Wie in Hoogveld voor de Kasteelklassen kiest, wordt er dus door een als baron uitgedoste Jan ontvangen en ingewijd in de "geheimen" van Kasteel Hoogveld.

Leuk, maar dat is niet de enige taak die Jan bijzonder maakt. Hij maakt de bezoekers af en toe ook wegwijs in de wondere wereld van de bijen. Een gevolg van een bijenweekprogramma dat een andere bijzondere medewerker, Philip Vandegindste, enkele jaren geleden introduceerde. Philip werkt sinds jaar en dag deeltijds op Hoogveld, maar heeft daarnaast ook een eigen boerderij. Na enkele cursussen rond het imken van bijen plaatste hij thuis zelf enkele korven. Zijn enthousiasme voor de gevleugelde beestjes was zo groot dat Jan al snel zijn interesse deelde. Omdat er op Hoogveld toch plaats genoeg was, besloot het duo ook daar enkele bijenkasten te plaatsen en er een educatief programma rond te maken.

Wegens tijdsgebrek heeft het duo de verzorging van de bijen momenteel overgedragen aan een andere imker, maar ze begeleiden wel nog steeds de workshop. Daarin geven ze uitleg over het leven van de bijen, de taak en het materiaal van de imker en tonen ze videomateriaal waarin ze aan het werk zijn bij de bijen. Een bezoekje aan de bijen kan ook mits begeleiding en op eigen risico, zoals we zelf aan de levende lijve mochten ondervinden.

En er is nog meer te beleven op Hoogveld. Een collega van Jan (Noël Cornillie) geeft er onder de schuilnaam

Médard een workshop rond houthakken. Hij geeft uitleg over de verschillende werktuigen (soorten bijen), leert de gasten hout klieven of met twee een boomstronk doorzagen.

En dan is er ook nog Epona, de heks. Nu ja heks, eigenlijk is ze een gepensioneerde licentiate biologie. Ze houdt zich echter al jaren bezig met de natuur. Zij geeft op het domein uitleg over de bomen en leert groepen welke drankjes en zalfjes je ervan kan maken.

VREDE EN ZANDTAPIJTEN

Niet alleen in West-Vlaanderen beschikken ze over medewerkers die er een bijzondere taak op na houden. Ook aan de andere kant van het land

zijn er mensen die iets doen waarvoor andere jeugdverblijven moeten passen. Het Internationaal Ontmoetingscentrum in het Limburgse Lommel houdt zich bijvoorbeeld bezig met “vredeseducatie”. Het centrum ligt namelijk naast een Duitse militaire begraafplaats en probeert jongeren te laten nadenken over vrede en de gevolgen van oorlog.

Om die boodschap over te brengen, kan het centrum rekenen op enkele oorlogsgetuigen zoals mevrouw Loes Schneider, dochter van een Duitse soldaat. “Ik werd in 1942 geboren als kind van een Nederlandse moeder en een Duitse vader. Hoewel mijn vader al sinds zijn vijftiende in Nederland woonde en hoegenaamd geen nazisympathieën had, werd hij door het Duitse leger verplicht om aan het Oostfront te gaan strijden. Hij kwam nooit meer terug. Naar alle waarschijnlijkheid overleed hij als Russisch krijgsgevangene aan de gevolgen van uitputting.”

Het verlies van haar vader was echter niet de enige confrontatie van Loes met de wreedheid van de oorlog. Ook na de bevrijding brak een moeilijke tijd aan voor haar. “Altijd was je dat moffenkind. Een klasgenootje op school schopte ooit zelfs tegen een berg zand en zei dat “die rotmof” daaronder begraven lag. Er was ook een leraar die weigerde mijn voornaam te

gebruiken en me elke keer aansprak met “Schweinkopf”. Daarna heb ik jarenlang mijn achtergrond verborgen gehouden, maar nu niet meer. Nu wil ik samen met andere oorlogskinderen met verschillende achtergronden een boodschap van hoop uitdragen.”

Ook directeur Lucia Christiaen probeert die boodschap van vrede over te brengen. Samen met haar collega Chantal Brens moedigt ze groepen aan om over dit thema na te denken tijdens het maken van een zandtapijt. “Het idee voor deze workshop ontstond eigenlijk naar aanleiding van een plaatselijke traditie. Lommel staat namelijk bekend om zijn kwartszand, waaruit niet alleen zandtapijten, maar ook spiegelglas wordt gemaakt. Elk jaar maken jong en oud zandtapijten die daarna in de etalages van de Lommelse middenstand te bewonderen zijn. Het leek ons wel leuk om de vele buitenlandse groepen die langskomen, hiermee kennis te laten maken en deze vorm van kunst te koppelen aan de vredesboodschap die we willen uitdragen.”

Het Internationaal Ontmoetingscentrum omschrijft hun workshop als ‘super boeiend’ en dat willen we best geloven. Want hoe begin je in godsnaam aan een zandtapijt? Het klinkt ongetwijfeld gemakkelijker dan het is. “Ach, eigenlijk is het niet zo moeilijk. Zelf hebben we het vrij snel geleerd

van iemand uit de buurt die er nogal bedreven in was. Het vergt natuurlijk wel enige oefening van de basistechnieken en enig fingerspitzengefühl is altijd mooi meegenomen.”

Het verven van het zand door er felle kleurpigmenten aan toe te voegen, is inderdaad nog vrij simpel. Het zand aanbrengen op de ruw geschilderde platen waarop een schets rond het thema “vrede” werd getekend, vergt toch net iets meer oefening. “Het resultaat mag er meestal wel wezen, hoor. Het enige wat we niet kunnen doen, is de werken ‘fixeren’. Dat procedé is iets te duur, maar we scannen alle werken wel in, zodat niemand met lege handen naar huis gaat.”

KOEIEN EN FRUIT

Op naar de taalgrens dan maar. Ook in Voeren kennen ze namelijk wel een aantal bijzondere taken. Zo probeert Luc Hollands van Green Valley zoveel mogelijk mensen in te wijden in boerengolf, een (naar het schijnt) waanzinnig populaire sport in Nederland. Onze aandacht gaat echter uit naar een andere activiteit die de familie Hollands begeleidt. Green Valley ligt naast de boerderij van het gezin en dat is volgens Luc ideaal om kinderen te laten kennis maken met de boerenstiel.

“Veel kinderen die hier komen, hebben nog nooit een koe van dichtbij gezien. We geven ze de kans om zelf eens een koe te melken of laten hen helpen met het uitmesten van de stallen. Dat zijn slechts twee dingen die ze tijdens een ludieke rondleiding op onze melkveeboerderij kunnen leren kennen en doen.”

Maar de boerenstiel houdt meer in dan koeien alleen. Dat weet ook Luc en dus besloot hij ook zijn overbuur bij Green Valley te betrekken. Bij hem kunnen de groepen alles te weten komen over het telen van fruit. Samen met de fruitteler trekken ze de boomgaarden in. Daar komen ze te weten hoe de bomen worden bevrucht, worden beschermd tegen de koude enz. Een beetje Katarakt in het echt zeg maar.

